

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Syntagma Iuris || Vniversi, Atqve Legvm || Pene Omnivm
Gentivm, Et || Rervm Pvblicarvm Præcipvarvm,||**

Grégoire, Pierre

Francofurti ad Mœnum, M.D.XCIX.

VD16 VD16 G 2999

10 de Pacto, de non Succedendo facto a filio vel filia, aliquo a patre
accepto, quid statuatur ius civile.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97739)

De pacto, de Conferuanda hereditate. Cap. 8.

1 *Pactum de conferuanda hereditate quando valet. Et num. seq. 2.*
 2 *Hereditas non adita, nec delata non transmittitur.*
 3 *Ingratitudo filio per patrem pacto remitti potest.*
 4 **A**si hominis mortui fuit, vel sit quæsitæ ex certissimo iure viuentis, valet de ea factum: Contra autem, si fiat de ea hereditate viui, quam quis sibi sperat deferri post mortem eiusdem. Quia omnes rationes fere, quæ prohibent pactum de futura successione, habent in hoc locum. Deinde in viui successione non potest certa spes ab intestato succedendi formari: quia potest præmori, qui superstiturum se credit. Et ideo nulla est successio præmoriante herede, l. vni. §. cum triplici. de cad. toll. C. Et hereditas non adita non transmittitur, etsi delata sit a collateralibus, l. quoniam sororem, de iure delib. L. emancipati, C. qui adiuu. ad bo. poss. l. vni. §. in nouissimo, de cad. toll. exceptis iis, qui a tempore delationis, intra tempora deliberandi moriuntur, l. cum antiquioribus, de iure delib. vel alia legitima causa impediti non potuerunt adire intra eadem tempora, ut in l. vni. ex familia, §. rogo, de leg. 2. Et in l. si quis in gratia, §. eleganter, l. qui posthumus, ad syl. lania. & exceptis liberorum personis, qui delatam transmittunt non aditam hereditatem, d. l. vni. §. in nouissimo, de cad. toll. C. l. i. de iis qui ante aper. tab. C. Sed neq; cõseruatio dici potest hereditatis, quæ non est, vel uti viui, l. pro herede, in P. Et in filiis etiam ipsi præmatura dicitur petitio legitime bonorum viuentis patris, l. si impuber. de collat. bonor. P. Et si de proximis agatur successuris, incertum adhuc viuentis proximo est, num illi successuri sint: cum libere possint, illis prætermisissis, eligere extraneum. vt nec conueni de inofficio possint fratres, l. de inoff. test. P. l. fratres, §. l. fratris, C. eo. sed potior sit causa testati, quam intestati. Distingunt tamen in hac quæstione Bartolus, Angel. de Vbaldis, Bald. in l. si. C. de pact. Aut quis inquit, iure succedendi priuatur per ingratiuitatem, aut alio iuris rigore. Et in primo casu, putant valere pactum de conferuanda hereditate: nam licet
 5 filius sit ingratus, potest ingratiuitas pacto remitti, ut in l. si. C. de reuoc. donat. l. in testis, C. famul. er. c. arg. l. a. de adim. leg. a. Sed si quis vellet facere pactum, vt ingratiuitas futura non obstat, non valet pactum: quia induceret ad delinquendum, arg. l. si v. 4. nus, §. illud nulla ratione, de pact. P. Quando igitur autem priuatur quis propter aliquem iuris rigorem, cui potest obtinui iri testando vel codicillando, sicut filius emancipatus possit patri prouidere testando, l. an equam, C. eo. de success. l. quando, 2. de acq. here. Et l. quando, de re iur. l. i. si tab. test. non ex. tab. P. §. ad hoc. de her. edib. Et si l. in aut. cum similib. licet pater eum emancipasset non contracta fiducia, tunc valet pactum, ut in l. si. de legit. agn. success. Quod si priuationi non possit prospicere contra illum rigorem testando, tunc non valet pactum, ut in l. de seudi. success. Secundum Bartolum: quod enim non potest fieri per testamentum, non potest fieri per pactum. Obiciunt l. i. §. si par. si a patr. quis fuer. man. Sed nihil ad rem.

De pacto, de non succedendo in iure quæsito. Cap. 9.

1 *Pactum de non succedendo, vel de iure quæsito, vel pendente est.*
 2 *Primogenitura in iuribus quibus renuntiare, Et quando potest. Et num. transferantur in filium, præmoriante patre. Et num. 3.*
 3 **I**n pacto de non succedendo distinguimus, an ius cui renuntiat tam quæsitum sit, an adhuc pendeat. Nam pactum de iure quæsito ciuando valet, vt antea diximus in pacto de hereditate mortui: aliud non valet, nisi cum distinctione, de qua in sequentibus. Aliud igitur exemplum in pacto de non succedendo in iure quæsito est, quando primogenitus renuntiat iura primogenituræ sibi competentia. In quo tamen non modica est controversia, propter auctoritatem eorum, Martin. Ludens. in tracta. de primogeni. Bal. in l. cum antiquioribus, de iure delib. Et conf. 399. vol. 2. Soc. conf. 52. qui putant hoc ius primogenituræ esse personale: & ideo non posse cedi, & transferri, l. qui tale, sol. marri. P. Quod aliqui putant intelligendum, si velint primogeniti transferre hoc ius in extraneos, vt non possint: possint autem in fratres transferre. & cedere. Quia eadem extraneorum non est ratio, ac fratrum: vt pote qui sub lato fratre primogenito de medio, succedunt in locum eius ex mente statutorum & consuetudinum. Et tunc magis a lege, quam a fratre ius habere videntur, arg. l. si arrogator, de adoptio. P. Dicunt & alii cessionem fieri posse iuris primogenituræ etiam in extraneum, vt valeat quædiu vix-

erit primogenitus, si post ius consequutum renuntiet ei. Quæsitum autem ius hoc videtur natiuitate, & diem tunc venisse conditionis, tunc quoque ab eo tempore firmari contractum, l. necessario, §. fin. de peri. Et cor. rei vend. l. q. de dona. in P. l. arboribus, 13. §. usufructuarius, §. de usufruct. Et quem ad, quis ut a. P. §. i. de usu & habi. & transmitti ius in heredes, l. is cui, de ac. P. §. ex conditionali. de verb. obl. l. quoties, C. de fidei. Veruntamen igitur dicunt, præmoriante primogenito ei, cuius habiturus erat ius si superuixisset resoluti cessionem & translationem factam in extraneum: & resolutio iure dantis, resolutio ius accipientis, l. lego velle, §. l. grege. §. si sit liber, de pignor. P. l. qui tabernus, de contrah. em. P. Adde quod videtur ita hoc ius cessibile, eo quod sit transmissibile, l. ex pluribus, de adim. iur. P. Atq; transferri in filium hoc ius viuentis patre, docet Oldradus, conf. 223. quod incipit, l. se sunt allegatio. Et quamuis pendeat executio iuris, tamen non pendit ius, quæsitum est vt diximus, & in conditionalibus conuentionibus habet locum, l. is cui, de ali. P. l. quod si, §. l. nam si cum nuntiar, de condit. in d. P. Et vendidit ius primogenituræ Esau fratri suo Iacobo, Genes. 27. c. quæ periculosum, 7. q. 1. §. præterea, quib. mo. seu. am. in v. s. l. feud. Facit, quod filius ad eundem hereditatem patris in qua oneratur, se obligat hisdem oneribus: & ita tacite renuntiat iuri primogenituræ, & postquam agnouerit, tenetur voluntati patris satisfacere, l. Papinianus, §. si conditioni pater, §. l. pen. §. fin. Et l. si de inoff. testa. P. l. parentib. §. i. C. eo. l. 2. C. de iure del. Poterit & facilius expresse hoc ius remittere: vt & probari videtur per c. licet, de voto, ibi. nec si omnia a patre tibi in manu, §. a se sponte susceptum. Et c. Quid porro mihi videtur a patre me admittere quidem primogenitum posse repudiare ius sibi delatum, sed cedere alteri vel alienare, antequam aduenerit effectus, non posse. Repudiatione porro facta, ius illud non ad secundogenitum, sed ad omnes fratres pertinet æqualiter diuidendum. Et ita iudicatum fertur in curia suprema Parisiorum 9. Sept. 1552. Pap. libr. 21. Rap. arefort. tit. 5. ar. 1. Et est textus pro hac sententia expressus, in l. cum patronus, l. 23. de leg. 2.

De pacto de non succedendo facto a filia vel filio, aliquo a patre accepto, quid statuat ius ciuile. Cap. 10.

- 1 *Filia dote contenta, vel filius aliquo accepto renuntians futuri successioni pacto, non prohibentur non obstante pacto iure ciuili succedere patri, Et seq.*
- 2 *Filii merito potius, quam patris, sunt ad obsequia paterna prouocandi.*
- 3 *Presentibus paucis renuntiat maioribus futuris facile.*
- 4 *Gaudium nimium Et timor restitutionis causam dant legitimam.*
- 5 *Intestati successio publici iuris.*
- 6 *Pactum inter patrem Et filium, iure ciuili non habet obligationem.*
- 7 *Repudiatio successione vel legati antequam deferatur vel debeatur, non officit quin acceptari possit cum deferatur.*
- 8 *Legitima relinquere potest tamam titulo institutionis, correctis iuribus contrariis.*
- 9 *Renuntatio successione a filia facta, non firmatur iure ciuili inramento.*
- 10 *Legitimari potest spurius ea lege, ne succedat patri.*

Constituemus igitur in formula alia pacti de non succedendo, a-
 xioma aliud iuris ciuili, quod postea sequenti capite latius eodem iure & pontificio, Deo fauente, pertractabimus. Pactum in dote constitutione vel traditione factum, ne quid filia aliud ex hereditate patris speraret, non mutat ius succedendi: hoc est, non impedit, quo minus filia succedere patri possit, l. si. de suis & legi. in P. l. pactum dotali, C. de collat. Quod & in filio aliquid accipiente a patre, ea lege ne possit querela inofficiosi experiri, verum esse putandum est, l. si quando, 35. §. illud, de inoff. test. C. Ratio prior huius sententiæ, quod pactum de hereditate, siue sit de succedendo, siue de non succedendo, contra bonos mores est. Hanc rationem non probo, proinde non immeritò, §. 2. Ratio ex igitur Papiniani responso est relata per Imperatorem, in d. l. si quando, §. illud, quod meritis magis filii ad paterna obsequia prouocandi sunt, quam pactioibus adstringendi. Sic venalis amor prohibetur, & filii in obsequio retinentur naturali, dum putant bona paterna ex liberalitate eorum ad se peruentura iuxta votum naturale parentum, qui cuncta liberis suis parant, l. serui pro, an libe. l. cum ratio, de bon. damnat. P. l. nato & si parentib. de inoff. testa. in P. §. 3. Istæ igitur renuntiationes futuri legitimæ successioni videntur quodammodo captiose, quia modico præterite filius

aut filia posset temere pingui successioni renuntiare: quod lex non probat in alimentis etiam debitis remittendis, nisi auctore patre, & causa cognita fiat remissio, *l. cum hi. de transp. § Et lex* § subuenit nimiam facilitati, potissimum mulierum, *l. 2. ad de. na. Velle. P.* quæ dum coniugia contentæ, bonis paternis inconsiderate cederent, *l. 2. de inder. vid. toll. C. c. 1. de frig. & malef. & fa. rore amoris nihil vehementius, § nouimus, quib. mod. natur. effio. sui. in auth. Et qui ob immodicum gaudium renuntiat, citi uentus venit, et in § serui, de libert. Quemadmodum & quod calore iracundia factum est, a lege reuocatur, *q. quod calore, de regu. iur. in 6.* Quod iudicio factum nec quicquam ex his videtur. Ut enim timorem, sic & lætitiã inter perturbationes animi posuerunt Philosophi. *Cic. 4. Tusc. § 4.* Facultas si succedendi ab incitato, iuris est publici: quia lege proximi ordine succedendi vocantur, auctoritate etiam legis naturæ, *l. si. quo. bono. C. l. 1. unde vir & uxor, C. l. 1. § legiti. de suis & legiti. hered. Et quæ iuris publici sunt, pactis priuatorum lædi non possunt, *l. ius publicum, de pati. P. l. quod de bonis. 15. § 1. ad leg. Falci. P. expresse in hac hypothese, in l. si. de su. & legi. P. Et in l. cum ratio, de bon. proscript. P. trahitur, neque iudicio parentum posse filios a successione eorum parentum submoueri, in l. scimus, § sancimus, & l. quoniam, de moffi. test. C. § 5. Reicit hoc pactum de non succedendo ius civile, quia improbat pactum omne inter patrem & filiumfam. ut non nascatur inter eos ex eo obligatio civilis: et si aliquando naturalis oritur, *l. frater a fratre § questum, de cond. in debi. P. § stem musculo, de inui. § 1. P. § 6.* Qui si remittit vel repudiat ius hereditatis nondum sibi delata: vel legati non delati, potest non obstante illa repudiatione cum deferatur acceptare, *l. 1. § quod aut prator, quo. legat. l. si quis heres, § 1. § 1. § potest, & l. si quis extraneus § hac ita, de acqu. hered. P. l. qui potest, de regul. iur. l. 1. § de re alio, de succ. cod. P. Ceterum filio filiaue legitima seu su. cessio paterna non debetur, nisi mortuo patre. *l. 1. § si iur. iuberi, de collat. bono. in P.* Ergo non obstante illa renuntiatione, cum eis deferretur, recte poterunt succedere. Et postremo si successio quæ debetur filiis in vita patris, non quolibet titulo hodie relinqui potest, sed tantum iure institutionis, § aliud quoque, ut cum de appel. cog. In quo correctã etiam est athen. nouissima, *C. de moffi. testam. et* quocumque relinquere permittebat titulo, ne rumperetur testamentum ex querela inofficiosi testamenti, si filius filiaue habuissent tantundem, quantum esset legitima, aliquo titulo a patre, vel donationis vel dotis. iuxta etiam præca iura Pandectarum & Codicis, *Pap. § si quis mortis, & l. si non mortis, de inoffi. testa. l. vni. § videamus, de rei ux. act. C. § Neq; § hoc ius civile considerat iuramentum, quod apponi possit pacto huic de non succedendo: quia contra leges appositum non existimat obligatorium, l. si quis inquilinos, § fin. de legat. l. non dubium, C. de legib. Et censetur a patre, qui auctoritate multum in filios ualet, metu extortum, *arg. l. fin. de li. cau. § Neq; § ad rem pertinet, quod receptum est pactum cum iurio legitimando, ut legitimus non succedat patri, ut ait Georg. Narba, in ca. quamuis, de pactis, in 6.* Nam spurius respectu patris censetur esse extraneus, quia pater est ei incertus. *l. vulgo concepti, de stat. homin. § si aduersus, de nup. apud Iustin. Et proinde diuersa ratio, & licet illi excipere hoc ius a filiatione legitimatiõnis: & qui potuit condere legem legitimatiõnis, potuit & suum consensum ea exceptione firmare, *arg. l. 1. § fin. C. de leg. ca. 1. de conf. vi. vel inui.*******

De Renuntiatione successioni, quæ fit a Filia dote contenta, ex iure pontificio & vilitate. Cap. II.

- 1 Filia dote contenta, quæ renuntiauit successioni paterna, quando regressum habeat, & seq.
- 2 Legitima minus pacto & statuto potest.
- 3 Filia non succedebat patri existantibus masculis.
- 4 Filia renuntians sicut patrem, & tamen non admittitur ad partem.
- 5 Filius masculi conseruant familiam, & earum nomen.
- 6 Filius non potest renuntiare successioni patris.
- 7 Filia spuria dotata, siue renuntiauerit, siue non, non habet regressum inquam ad bona paterna.
- 8 Filius impubes non renuntiat valide successioni dotata, nec cum iuramento, etiam si prius se esse iurauerit puberem, & § 10.
- 11 Minor maiorem se assenerans quando sibi præiudicat.

1 Diximus si præcedente capite iure ciuili improbatas esse pactiones filiarum renuntiantium. dote vel parte aliqua accepta, futuræ successioni paterna: Quid iure autem pontificio placuerit, videndum est: & explicandum e. quamuis, de pact. in sex. Et proinde hoc axioma plurius explicandum constituemus.

Filia 1, pubes 2, dote contenta 3, renuntians patri 4, non vi non metu 5, futuram eius successiõnem cum iuramento 6, superuicuum 7 patris, non habet regressum ad bona paterna ad intestato. De singulis istius axiomaticæ verbis tractatur oratione secundum adiectos numeros, de 1. 2. in hoc c. de 3. in c. 12. de 4. in c. 13. de 5. in c. 14. de 6. in c. 15. & de 7. in c. 16. de 8. in c. 17. Hoc axioma primò generalitèr, deinceps per singula verba excutiendum. Atque imprimis probatur ex d. c. quamuis, & ex § 1. de fili. natur. ex mari. ad Morgan. contra. in lib. fendo. § 2. Quod si fieri potest per legem, fieri potest per pactum, non in possibile, de pact. in P. ut contra, quod non potest per pactum fieri, nec per statutum potest, glo. in rubr. de acre. decurio li. 10. C. quod est lex ciuilis, h. de legibus, de legibus & l. omnes populi de iust. & iure, P. Statuto potest minui legitima, Cyn. in l. sancimus, C. de nup. Bari. in l. Titio centum, § Titio genero, de condi. & demost. Ang. in l. P. apianus, § quarta, de inoffi. test. P. Idipsum igitur pacto effici poterit. § 3, Filia, si quæ eiurat successiõnem futuram, censetur ius suum remittere in fauorem fratrum masculorum, siue fratris siue patris renuntiat, propter præsumtam affectionem æqualem, ut ait Dynus con. 6. quem refert Baldus in l. pactum, C. de collatio. Facili ergo negotio pactum firmandum. Quia de facilis ad suam naturam redit, *l. si vnus, § pactum ne peccet, de pact. P.* Et natura antiqua succedendi erat, ut existentibus masculis filia parentibus non succederet, *l. maximum vitium, de lib. prænu. c. 27.* Quod si sit, ut filia renuntians faciat quidem in bonis defuncti patris partem, sed ad eam partem non admittatur mortuo patre, siue is sine testamento, siue cum testamento mortuus dicatur, & agatur de legitima filiorum testam. censenda. Et ita pars filia renuntians instituto heredi a patre accedat, cui pater pacto prouidisse videtur, per l. si pactum, de proba. P. cum mortuis, in l. qui repudians ad illum solum pertinet, Bald. in l. si adionem, C. de pact. & in l. si defunctis, de su. & legi. Pan. Castr. & Areci. in d. si duo. Examinat hic Boe q. 104. nu. 1. & 9. Et ita portio exclusiæ applicatur ei, cuius contemplatione exclusiæ est, per l. 2. § si duo fratres, de colla. bono. P. Bar. in l. 2. § videndum, ad Trebel. Chass. ad consue. Burg. ad tit. de successiõnis, § 12. ver. sed veritas. Postremo si loco leges facile permittunt filias renuntiare accepta dote reliquis, ut faueant masculis, quorum erat ab initio successio tantum, ut dixi, remotis filiabus ut conseruarentur familiarum in nomine maiorum, § item venustas, de her. qua ab intestat. defer. § ceterum, de leg. agn. suc. § final. de patr. potest. Siqui per seruini de legi. agn. iur.

Et in § 10. oim. τὰς εἰς αὐτὸν ἀπέσπευ. ut ait Menander, id est, Columna domus sunt filii masculi.

Et Euripides in Electra act. 4.
 Καὶ τοὶ θεοὶ αἰσθῶν ἀγγελίαν γὰρ δὴ μὲν ἄν
 Τυχεῖα μὲν τ' ἀνδρῶν, καὶ ἀνδρῶν τυγῶ
 Τὴν τράϊδος, οὐκ ἔστι δ' ἀπὸ τοῦ πατρὸς
 Οὐκ ἀνθρώπων αἰσθῶν τ' ἀνδρῶν, id est,
 Atque illud iure potest, præesse domus
 Mulierem non vnum. Et illos excusos habeo
 Filios qui masculis patris nomen
 Non gerunt, sed a matre habent in republica.

Diodorus Siculus lib. 19. hist. laudat prudens Antipatri regis mortis consilium, qui suos admonēbat, viderent caerentve ne regni gubernacula mulieri committerent. Quod cum illi contempsissent, & Olympiadis Magni Alexandri matris imperium tolerassent, in grauissimas calamitates incidunt, quas ipse refert. Plato in de legib. filia quæ viro est desponsata nihil vult a patre relinqui. Quod obseruamus itaque, ut qui renuntiat sit filia, non filius. Quia si filius accepta donatione a patre, de non succedendo pactum fecerit, non est idem ius statuendum: quia cessat ratio, *l. sōn, in rubr. de acqu. posses. in fin. Chass. ad § 12 de successiõ. in verbo scimus, in consuetud. Burg. § Item considera § 7 cundo, hic agi de filia naturali & legitima, l. filium eum definitum,*